

RZECZPOSPOLITA POLSKA

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

BMP-0724-4844/09/AK

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 30.06.09.

nr 3667 podpis. *Borusiewicz*

Warszawa, dnia 26 czerwca 2009 roku
SECRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 30.06.09. zał.
nr 4657 podpis. *Morawski*

Pan
Bogdan BORUSEWICZ

Marszałek Senatu RP

Henrykowiec Paweł Morawski

W nawiązaniu do pisma z dnia 3 czerwca 2009 roku (sygn. BPS/DSK-043-1743/09), przekazującego tekst oświadczenia złożonego przez Senatora RP Pana Janusza Rachonia podczas 34. posiedzenia Senatu RP w dniu 28 maja 2009 roku w sprawie działań przedstawicieli służb bezpieczeństwa Wietnamu na terytorium RP, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Podstawę prawną czynności podjętych wobec cudzoziemców deklarujących obywatelstwo wietnamskie stanowi art. 7 umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Socjalistycznej Republiki Wietnamu o przekazywaniu i przyjmowaniu obywateli obu Państw, podpisanej w Hanoi w dniu 22 kwietnia 2004 roku (tzw. umowa o readmisji) oraz art. 4 ust. 7 Protokołu w sprawie wykonywania Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Socjalistycznej Republiki Wietnamskiej o przekazywaniu i przyjmowaniu obywateli obu Państw, stanowiącego jej integralną część (Dz. U. z 2005 roku Nr 156, poz. 1306).

Celem wizyt ekspertów jest potwierdzenie tożsamości cudzoziemców deklarujących wietnamskie obywatelstwo. Cudzoziemcy zakwalifikowani na przesłuchania to osoby, których tożsamości nie udało się potwierdzić w drodze korespondencyjnej. Powodem niepotwierdzenia tożsamości jest podawanie przez nich nieprawdziwych lub niepełnych danych. Dotychczasowe doświadczenia w tym zakresie wskazują, iż organizacja tego typu wizyt jest jedyną skuteczną formą potwierdzenia tożsamości osób, które podając nieprawdziwe lub niepełne dane osobowe mają na celu uniknięcie wykonania wobec nich decyzji o wydaleniu z terytorium RP.

Zgodnie z art. 6 ust. 1a ww. protokołu wykonawczego, organem właściwym do wykonywania umowy o readmisji i protokołu wykonawczego jest dla strony wietnamskiej Urząd Kontroli Ruchu Granicznego Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego Wietnamu. Urząd ten znajduje się w strukturach organizacyjnych, będących odpowiednikiem – po stronie polskiej – Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wskazać należy, że osoby przyjeżdżające do Polski biorące udział w ww. czynnościach – nie są przedstawicielami Urzędu Bezpieczeństwa Politycznego. Osoby te wykonują identyczne czynności w innych państwach Unii Europejskiej.

Umowy o readmisji z Socjalistyczną Republiką Wietnamu poza Rzeczpospolitą Polską zawarły inne kraje Unii Europejskiej: Republika Federalna Niemiec, Wielka Brytania,

Republika Czeska, Francja, Niderlandy, Belgia. Bezpośrednie rozmowy ekspertów z obywatelami Wietnamu realizowane w trybie umowy o readmisji są przeprowadzane w: Republice Federalnej Niemiec, Wielkiej Brytanii oraz Belgii.

Możliwość przesłuchiwania osób podlegających readmisji zawierają również w swoich postanowieniach umowy o readmisji zawarte pomiędzy UE a państwami trzecimi (vide: art. 8 ust. 3 umowy między Unią Europejską a Sri Lanką o readmisji osób przebywających nielegalnie oraz art. 8 ust. 3 umowy między Unią Europejską a Specjalnym Regionem Administracyjnym Makao Chińskiej Republiki Ludowej w sprawie readmisji osób przebywających nielegalnie).

Ponadto, co warte podkreślenia, na mocy art. 6 ust. 2 Protokołu w sprawie wykonywania Umowy (...): „właściwy organ każdej Umawiającej się Strony może w uzasadnionych przypadkach upoważnić przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny swojego Państwa do przekazywania, przyjmowania informacji i dokumentów, przesłuchiwania osób oraz wydawania dokumentów podróży osobom przekazywanym”.

Należy wskazać, iż cudzoziemcy są każdorazowo informowani o charakterze podejmowanych wobec nich czynności – przesłuchania cudzoziemców odbywają się za ich zgodą. Rozmowy cudzoziemców deklarujących obywatelstwo wietnamskie z ekspertami w sprawach potwierdzenia tożsamości odbywają się pod nadzorem funkcjonariuszy Straży Granicznej w monitorowanych pomieszczeniach Strzeżonych Ośrodków dla Cudzoziemców oraz Aresztów w Celu Wydalenia będących w dyspozycji Straży Granicznej. Nadzór funkcjonariuszy Straży Granicznej nad przesłuchaniami, ich stała obecność w trakcie czynności, jak również stały wgląd do pokoi przesłuchań gwarantuje zachowanie zasad bezpieczeństwa i porządku.

Aktualnie brak jest podstaw do stwierdzenia, że umowa o readmisji była wykorzystywana do walki z wietnamską opozycją antykomunistyczną. Informacje przekazane w doniesieniach prasowych nie zostały potwierdzone.

Resortowi Spraw Wewnętrznych i Administracji nie są znane informacje na temat penetracji i inwigilacji przez funkcjonariuszy służb bezpieczeństwa Wietnamu emigracyjnych środowisk wietnamskich mieszkających w Polsce oraz obywateli polskich współpracujących z nimi.

Odnosząc się szczegółowo do sprawy przesłuchania szesnastu obywateli Wietnamu, starających się o azyl polityczny w Polsce – opisaną w artykule prasowym w gazecie „Rzeczpospolita” z dnia 18 lutego 2009 roku, pragnę przedstawić następujące fakty.

W dniu 16 lutego 2009 roku w Mazowieckim Urzędzie Wojewódzkim w Warszawie miały miejsce przesłuchania ośmiu cudzoziemców deklarujących obywatelstwo wietnamskie. Cudzoziemcy posiadali prawo legalnego pobytu w Polsce, przyznane wcześniej w formie zgody na pobyt tolerowany na terytorium RP (udzielonej z powodu niemożności wykonania decyzji o wydaleniu z przyczyn niezależnych od organu wykonującego decyzje o wydaleniu lub od cudzoziemca – np. braku możliwości potwierdzenia tożsamości). Podstawę przesłuchań stanowił art. 102 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (t.j.: Dz. U. z 2006 roku Nr 234, poz. 1695 z późn. zm.). Podkreślić należy, iż w stosunku do żadnego z ww. cudzoziemców nie toczyło się postępowanie o nadanie statusu uchodźcy lub udzielenie azylu w Polsce. Cudzoziemcy zostali poinformowani o charakterze przesłuchań i wyrazili na nie zgodę. Osoby te stawiły się na przesłuchania ze swoim przedstawicielem z Ośrodka Migranta w Warszawie, któremu zaproponowano udział w przesłuchaniach. Przedstawiciel nie skorzystał z tej możliwości.

Jednocześnie informuję, iż nie jest prawdą, że funkcjonariusze Straży Granicznej brali udział w zdarzeniu, podczas którego zginął obywatel Wietnamu, o którym pisze autor artykułu „Wietnamska bezpieka w Polsce”, opublikowanego w Gazecie Wyborczej z dnia 23 maja 2009 roku. Nie są również prawdziwe informacje, że powyższe zdarzenie miało związek z wizytą ekspertów wietnamskich. Sprostowanie ww. informacji ukazało się w dniu 25 maja 2009 roku na łamach Gazety Wyborczej.

Przedstawiając powyższe pragnę poinformować, iż ocena wykonywania umowy o readmisji dokonywana jest przez Straż Graniczną na bieżąco – ocena ta jest pozytywna.

Dla prawidłowej (skutecznej) realizacji umowy o readmisji niezbędne jest korzystanie na terytorium Polski z bezpośredniej pomocy przedstawicieli wietnamskiego Urzędu Kontroli Ruchu Granicznego. Ewentualne wypowiedzenie umowy skutkowałoby zmniejszeniem efektywności działań realizowanych przez Straż Graniczną w zakresie walki z nielegalną migracją. Biorąc powyższe pod uwagę, obecnie nie jest rozważane wypowiedzenie umowy o readmisji.

Z poważaniem

MINISTER
SPRAW WNETRZNYCH I ADMINISTRACJI
z wd. Piotr TACHAŃCZYK
Podsekretarz Stanu

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów